

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

07.03.2018 № 07-489

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради
України

Парубію А.В.

Щодо результатів аудиту

Шановний Андрію Володимировичу!

Рахункова палата розглянула Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, призначених на фінансову підтримку всеукраїнських громадських об'єднань ветеранів. Загалом у 2016–2017 роках на цю мету із державного бюджету за КПКВК 2501220 було виділено 33,7 млн гривень.

Проте використання цих коштів відбувалося в умовах:

- недосконалого нормативно-правового та організаційного забезпечення використання коштів за даною бюджетною програмою (зокрема й через неврахування рекомендацій Рахункової палати за результатами попереднього аудиту);

- малоефективної роботи робочої, експертної та моніторингової груп, створених Державною службою України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції (далі – Служба) для надання пропозицій щодо розподілу коштів фінансової підтримки між всеукраїнськими громадськими об'єднаннями ветеранів (далі – ВГОВ), визначення доцільності проведення ними заходів і підвищення ефективності використання коштів на ці потреби.

Ці та інші фактори призвели до неефективного управління у 2017 році 6,4 млн грн (32,1 відс. затверджених річних бюджетних призначень на цю мету), з яких 2,5 млн грн повернено наприкінці року до державного бюджету, а 1,2 млн грн взагалі не розподілено, а також до порушення ВГОВ порядку використання коштів за діючим механізмом і законодавства з питань закупівель **на загальну суму 1,5 млн гривень.**

Негативно на ефективності використання коштів державної фінансової підтримки позначилося і невиконання задекларованого Урядом переходу на конкурсні засади надання державної підтримки; зволікання з розподілом бюджетних коштів та щорічне відтермінування (майже на півроку) початку реалізації бюджетної програми через організаційні прорахунки Міністерства соціальної політики України (далі – Мінсоцполітики) та Служби.

Аудитом встановлено цілу низку проблем нормативно-правового та організаційного характеру, неврегулювання більшості з яких через неналежне реагування на рекомендації Рахункової палати за результатами попереднього аудиту створювало умови для непродуктивного та неекономного використання бюджетних коштів на фінансову підтримку ВГОВ.

Зокрема, у Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті на фінансову підтримку громадських об'єднань інвалідів та ветеранів, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 07.03.2012 № 176 (далі – Порядок № 176), так і не визначено поняття «матеріальне заохочення», яке має ознаки заробітної плати, не встановлено обмеження кількості працівників, які мають право на його отримання, та розмірів виплат; не включено норм щодо заборони оплати послуг посередників; підпункт 9 пункту 6 не приведено у відповідність із статтею 20 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», згідно з якою ветеранські організації звільнено від оплати комунальних послуг і оренди приміщень.

Норми Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 № 1049 (далі – Порядок № 1049), **не поширено** на надання за рахунок бюджетних коштів **фінансової підтримки ВГОВ**.

Водночас підготовлені Службою і обговорені з громадськістю впродовж 2016–2017 років декілька варіантів проектів постанов Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до Порядку № 176 і Порядку № 1049 через зволікання Мінсоцполітики та Мінекономрозвитку з прийняттям остаточного рішення у **2017 році так і не були затверджені**.

Крім того, збереження пунктом 7 прикінцевих і перехідних положень Закону України «Про громадські об'єднання» всеукраїнського статусу за громадськими об'єднаннями, створеними до набрання чинності цим Законом (01.01.2013), призвело до надання та використання окремими ВГОВ коштів фінансової підтримки за їх невідповідності головному критерію надання такої підтримки – відокремлених підрозділів у більшості регіонів України.

За цих умов **п'ятьма ВГОВ** у 2016 році отримано **700 тис. грн** фінансової підтримки із державного бюджету, у 2017 році – **983,7 тис. гривень**.

Оскільки Служба у 2016–2017 роках не застосовувала системного аналізу та оцінки ефективності проведених заходів, унеможливлено було оцінку раціональності та результативності їх проведення ВГОВ і створено ризики непродуктивного і неекономного використання коштів.

Внаслідок зазначених недоліків, а також відсутності обмежень у чинному законодавстві і незапровадження конкурсного підходу при наданні фінансової підтримки окремим ВГОВ без будь-яких обмежень використовувати її на канцелярські товари, поліграфію, сувенірно-нагородну і квіткову продукцію, проведення більшості таких внутрішніх організаційних заходів, як звітно-виборчі конференції, пленуми, з'їзди, семінари з головами відокремлених

підрозділів, засідання рад, правлінь тощо, й на заходи, які дублюють аналогічні напрями, за якими спрямовуються кошти державного бюджету за іншими цільовими бюджетними програмами.

Аудитом встановлено, що розподіли робочою групою і Мінсоцполітики коштів фінансової підтримки між ВГОВ у 2016–2017 роках проводилися за довготривалою процедурою із застосуванням різних підходів і недостатньо обґрунтованих критеріїв, що призвело до втрати прозорості в доступі громадських об'єднань до державної підтримки.

Протоколи засідань робочої групи або не містили інформації про критерії, які є підґрунтям розподілу коштів, або застосовували не передбачені Порядком № 176 і в окремих випадках нечіткі та неоднозначні критерії. Унаслідок зволікання Мінсоцполітики у 2016 році розподіл затверджено через місяць після подання Службою пропозицій робочої групи, а у 2017 році процедура погодження розподілу тривала від лютого до грудня.

Окремі ВГОВ усупереч Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228, за відсутності контролю з боку органів Казначейства здійснювали видатки з недотриманням показників, передбачених у планах використання бюджетних коштів.

Під час аудиту встановлені непоодинокі випадки відсутності у ВГОВ бухгалтерського обліку, що унеможливило здійснення контролю за дотриманням умов використання бюджетних коштів.

За результатами розгляду Звіту Рахункова палата рекомендувала Кабінету Міністрів України вжити заходів щодо:

- приведення назви бюджетної програми за КПКВК 2505030 у відповідність із підпунктом «в» пункту 9 статті 87 Бюджетного кодексу України в частині надання фінансової підтримки громадським організаціям, які мають статус всеукраїнських;

- врегулювання питання внесення змін до Порядку № 1049 у частині зняття обмеження про непоширення його норм на ВГОВ і Порядку № 176 із урахуванням положень щодо переходу на конкурсні засади в наданні фінансової підтримки на проведення заходів, визначення поняття «матеріальне заохочення», встановлення обмеження кількості працівників громадського об'єднання, які будуть його отримувати, та розмірів таких виплат, заборони використання послуг посередників, приведення переліку документів, що подаються ВГОВ, у відповідність із чинним законодавством, врахування статті 20 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» при спрямуванні коштів на оплату комунальних послуг та оренду, а також забезпечення належного звітування;

- розгляду питання внесення змін до Закону України «Про громадські об'єднання» в частині підтвердження всіма громадськими об'єднаннями всеукраїнського статусу незалежно від дати їх створення.

Відповідні рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслані також Мінсоцполітики та Службі для вжиття заходів щодо:

- подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту постанови щодо внесення змін до Порядку № 176 із урахуванням положень щодо переходу на конкурсні засади в наданні фінансової підтримки на проведення заходів, визначення поняття «матеріальне заохочення», встановлення обмеження кількості працівників громадського об'єднання, які будуть його отримувати, та розмірів таких виплат, заборони використання послуг посередників, приведення переліку документів, що подаються ВГОВ, у відповідність із чинним законодавством, врахування статті 20 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» при спрямуванні коштів на оплату комунальних послуг та оренду, а також забезпечення належного звітування;

- розроблення методики та/або правил формування ВГОВ розрахунків потреби в коштах на їх фінансову підтримку, а також типової форми кошторису витрат на проведення заходів;

- забезпечення обґрунтованого планування, розподілу коштів фінансової підтримки між ВГОВ і ефективного управління виділеними асигнуваннями;

- перегляду підходів до складання змісту паспорта бюджетної програми з метою забезпечення прозорості використання бюджетних коштів;

- формування повноцінного підрозділу внутрішнього аудиту Служби;

- посилення внутрішнього контролю за використанням коштів державного бюджету, зокрема в частині складання планових і звітних показників; забезпечення належного моніторингу здійснених ВГОВ заходів;

- забезпечення дотримання ВГОВ як одержувачами бюджетних коштів вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та законодавства у сфері закупівель;

- усунення виявлених порушень і недоліків та запобігання їм надалі.

Надсилаємо в порядку інформування відповідно до статті 37 Закону України «Про Рахункову палату».

З повагою

Т. в. п. Голови

О.С. Яременко